

SALEP ÜRETİMİNE GÜVENLİ VE DESTEKLİ BİR BAŞLANGIÇ

TSÜP Koordinasyonunda
Yeni Üretici Adaylarına Özel Destek
ve Yönlendirme Modeli

TSÜP – Türkiye Salep Üreticileri Portalı
2026 Bilgilendirme Dosyası

Doğru Bilgi · Doğru Üretim · Sürdürülebilir Kazanç

Türkiye'nin Salep Üreticilerini Buluşturan İlk ve Tek Dijital Platformu

BU PDF NE ANLATIYOR?

Bu Rehber Neyi Anlatır?

Bu doküman; Salep üretimine başlamayı düşünen üretici adayları için hazırlanmış bilgilendirici, yönlendirici ve yol gösterici bir rehberdir.

Bu PDF içinde:

- Salep üretiminin gerçek durumu
- Türkiye’de arz–talep dengesi
- Hangi bölgelerde üretim daha uygundur
- Hangi türlerle üretim yapılmalıdır
- Üretim süreci, riskler ve dikkat edilmesi gerekenler
- Kazanç, verim ve pazar gerçekleri
- TSÜP modeli ve güvenli sistem yapısı net, sade ve gerçekçi biçimde ele alınmıştır.

Kararsız Üretici İçin Kısa Not:

“Salep üretimi büyük yatırım isteyen bir iş değildir. En büyük risk; yanlış bilgiyle, plansız ve yalnız başlamaktır.

Doğru bilgi, doğru tür ve doğru sistemle küçük ölçekte başlamak mümkündür.”

İÇİNDEKİLER

Bu rehber, Salep üretimi ve pazar gerçeği boyunca ihtiyaç duyduğunuz tüm bilgileri içerir, Tüm sayfaları okumanız zorunlu değildir; ihtiyacınız olan başlığı doğrudan ziyaret edebilirsiniz.

- Kapak..... 1
- QR Kod - Ziyaret.....2
- Bu Pdf Ne Anlatıyor?.....3
- + Kararsız Üretici İçin Kısa Not3
- İçindekiler4
- İçindekiler5

TSÜP & SEKTÖR GERÇEĞİ

Türkiye Salep Üreticileri Portalı

turkiyesalepureticileri.com

- TSÜP Nedir? (Amaç & Kuruluş Nedeni).....6
- TSÜP Ne Yapar?(Temel İşlevler)7
- Türkiye’de Salep Gerçeği (Arz–Talep Dengesi).....8
- Arz Açığı Gerçeği (%18,9 – Net Tablo)9
- Türkiye’nin Dünya’daki Konumu (Neden Türkiye?).....10

BÖLGESEL & BİYOLOJİK YAPI

- Türkiye’de Bölgesel Dağılım
(Saha Gözlemleri + Tür Kayıtları).....11-12-13-14
- Salep Orkidesi Nedir? (Biyolojik Yapı)..... 15
- Üretime Uygun Türler (Lisanslı Türler).....16

ÜRETİM SÜRECİ

- Dikim Modelleri & Üretim Süreci 17
- Üretim Sürecinde Dikkat Edilmesi Gerekenler
(Toprak – Planlama) 18
- Bakım · Hasat · Saklama 19

EKONOMİ & VERİM

- Kârlılık, Talep & Neden Şimdi?
(Pazar ve Fiyat Gerçeği) 20
- Verim Gerçeği (1 Yumru → 3–4 Yumru) 21
- Neden Şimdi? (Zaman Avantajı) 22

GÜVENLİ SİSTEM

- Güven & Sistem – TSÜP Modeli 23
- Birlik & Kooperatif Modeli (Şeffaf – Faturalı Süreç) 24
- Kontrollü Alım & Satım 25

ÜRÜN & MODEL

- Salep Tozu & Kullanım Alanları 26
- Model & Ölçek (Kim, Nasıl Başlamalı?) 27

SONUÇ & HEDEF

- Sonuç – TSÜP ile Yolculuk 28
- Yeni Amaçlıyoruz? 29
- Gerçek Tablo Net 30

SIKÇA SORULAN SORULAR

- Sıkça Sorulan Sorular (SSS) 31-32

TSÜP NEDİR?

TSÜP'ün Amacı ve Kuruluş Nedeni

Türkiye Salep Üreticileri Portalı – TSÜP

Salep üretimini bireysel denemelerden çıkararak planlı, kontrollü ve sürdürülebilir bir üretim modeline dönüştürmek amacıyla kurulmuştur.

TSÜP;

- Türkiye'de bu alanda faaliyet gösteren
- ilk ve tek dijital koordinasyon yapısıdır
- Temel amacı ürün satmak değildir
- Üreticiyi doğru bilgi, doğru yönlendirme ve doğru pazarla buluşturur.

Bugüne kadar salep sektörü, bilgi kirliliği, kontrolsüz üretim ve güvensiz satış kanalları nedeniyle plansız ilerlemiştir.

TSÜP bu dağınıklığı ortadan kaldırmak için kurulmuştur.

TSÜP NE YAPAR?

TSÜP'nin Temel İşlevleri

TSÜP, Salep üreticisini yalnız bırakmayan ve üretim sürecini baştan sona planlayan bir sistemdir.

- Üreticiye doğru ve güncel bilgi sunmak
- Üretici ile alıcıyı güvenli şekilde buluşturmak
- Salep üretimini kayıtlı ve sürdürülebilir hale getirmek

Bu yapı sayesinde:

- Bilgi kirliliği azalır
- Plansız üretim riski düşer
- Uzun vadeli kazanç modeli oluşur

TSÜP, üretimin her aşamasında rehberlik eder.

TÜRKİYE'DE SALEP GERÇEĞİ

Arz & Talep Dengesi

Salep;

- Gıda
- Dondurma
- İçecek
- Kozmetik

Sektörlerinde stratejik bir hammaddedir.

Ancak Türkiye'de:

- Bilinçli üretici sayısı sınırlıdır
- Planlı ve kayıtlı üretim yaygın değildir
- Doğru bilgiye erişim zordur

Bu durum ciddi bir bilgi kirliliği oluşturmuştur.

ARZ AÇIĞI GERÇEĞİ

Türkiye’de salep ve türevlerine olan talep, iç pazar bazında %100’lük bir ihtiyacı temsil etmektedir.

Mevcut üretim kapasitesiyle bu talebin yalnızca %18,9’u karşılanabilmektedir.

Bu Ne Anlama Geliyor?

- İç piyasada %80’in üzerinde arz açığı vardır
- Talep süreklidir
- Sorun satış değil, üretim yetersizliğidir

Bu tablo üretici için uzun vadeli bir fırsattır.

TÜRKİYE’NİN DÜNYADAKİ KONUMU

Türkiye Neden Öne Çıkıyor?

Türkiye, tıbbi ve aromatik bitkiler açısından dünya genelinde önemli bir konuma sahiptir.

Salep özelinde ise Türkiye;

Müsilaj ve glikoman yoğunluğu bakımından en kaliteli ürünlerin yetiştiği ülkelerden biridir.

İklim, toprak yapısı ve biyolojik çeşitlilik Türkiye’yi salep üretimi için doğal bir merkez haline getirmiştir.

Bu avantaj, doğru planlama ile yüksek katma değere dönüşebilir.

TÜRKİYE'DE BÖLGESEL DAĞILIM

Bölgesel Dağılımı (Saha Gözlemleri + Tür Kayıtları)

Aşağıda yer alan dağılım oranları; akademik tür kayıtları, resmî flora verileri ve saha gözlemlerine dayalı üretim pratikleri birlikte değerlendirilerek hazırlanmıştır.

Bu veriler, Türkiye genelinde salep üretimi açısından potansiyel bölgeleri göstermekte olup, üretim planlamasında rehber niteliğindedir.

Ege Bölgesi – Yaklaşık %50
(Muğla, Aydın, Denizli, İzmir, Manisa)

Ege Bölgesi; salep amaçlı kullanılan yumrulu orkide türlerinin hem çeşitlilik hem de yoğunluk açısından en yaygın gözlemlendiği bölgedir.

Bu illerde;

- akademik tür kayıtları,
- doğal yayılım alanları
- uzun yıllara dayanan saha gözlemleri örtüşmektedir.

Karadeniz Bölgesi – Yaklaşık %25–30
(Zonguldak, Kastamonu, Samsun, Giresun, Trabzon)

Karadeniz Bölgesi'nde salep orkideleri; özellikle orman içi, yarı gölgeli ve nemli habitatlarda yayılım göstermektedir.

Bölgede görülen türler,
Ege ve Akdeniz'e kıyasla farklılık gösterebilmekle birlikte, salep amaçlı kullanılan yumru lu orkide varlığı tür bazında kayıt altına alınmıştır.

Akdeniz Bölgesi – Yaklaşık %10–12
(Antalya, Burdur, Isparta, Mersin, Hatay, Adana, K.Maraş)

Akdeniz Bölgesi; özellikle Orta ve Doğu Akdeniz kuşağında, salep orkidelerinin doğal yayılım gösterdiği önemli alanlardan biridir.

Bu bölgede;

- hem literatürde yer alan tür kayıtları
- hem de saha gözlemleri birbirini desteklemektedir.

Güneydoğu & Doğu Anadolu – Yaklaşık %7–8 (G.Antep, Şanlıurfa, Adıyaman, Mardin, Elazığ, Van, Muş)

Bu bölgelerde salep orkideleri; daha çok yüksek rakım, yarı karasal iklim ve doğal mera–orman geçiş alanlarında gözlemlenmektedir.

Tür yoğunluğu bölgeden bölgeye değişmekle birlikte, salep amaçlı kullanılan yumrulu orkide türlerinin kayıtlı varlığı mevcuttur.

İç Anadolu & Marmara – Yaklaşık %3–5 (Konya, Kayseri) – (Bursa, Çanakkale, Balıkesir, Sakarya, Tekirdağ)

Bu bölgeler; salep orkidelerinin daha sınırlı ve lokal yayılım gösterdiği alanlar olarak öne çıkmaktadır.

Gözlemler; belirli mikro iklim alanlarında ve uygun toprak koşullarında salep amaçlı yumrulu orkide varlığının bulunduğunu göstermektedir.

Önemli Açıklamalar

Tür varlığı ve yoğunluğu; rakım, mikro iklim, toprak yapısı ve habitat özelliklerine göre farklılık gösterebilir.

Salep üretim planlamasında, bölgesel veriler ön rehber olarak değerlendirilmekte olup, nihai kararlar saha koşulları dikkate alınarak verilmektedir.

Neden Bu Şekilde Dağılıyor?

Bu dağılımın temel nedenleri:

- İklim uygunluğu
- Toprak yapısı
- Biyolojik çeşitlilik
- Doğal orkide popülasyonu

Bu faktörlerin tamamı, özellikle Ege Bölgesi'ni salep üretimi açısından öne çıkarmaktadır.

SALEP ORKİDESİ NEDİR?

Biyolojik Yapı

Salep, orkide (Orchidaceae) familyasına ait bitkilerin toprak altında gelişen yumrularından elde edilen, yüksek katma değerli tıbbi ve aromatik bir bitkidir.

Salep yumrularının ekonomik ve endüstriyel değerini belirleyen iki temel unsur vardır:

- Müsilaj ; (kıvam aldırıcı, doğal jel yapı)
- Glikoman; (doğal stabilizatör ve bağlayıcı polisakkarit)

Doğal stabilizatör, ürünlerin kıvamını artıran, bağlayıcı ve tutucu özellik sağlayan doğal hammadedir.

Türkiye, müsilaj ve glikoman yoğunluğu en yüksek salep türlerinin yetiştiği ülkelerin başında gelmektedir.

Bu durum, Türkiye menşeli salebin kalite açısından neden tercih edildiğini açıkça ortaya koymaktadır.

ÜRETİME UYGUN TÜRLER

Türkiye’de salep üretimi, Tarım ve Orman Bakanlığı ve Tarımsal Araştırma Enstitüleri tarafından lisanslanmış türler üzerinden yürütülmektedir.

Başlıca Lisanslı Türler :

- Orchis sancta (Püren Salebi, Kum Salebi) (Alt iki tür)
- Serapias vomeracea (Katır Tırnağı veya Sağır Kulağı)

Bu türler, özellikle Ege Bölgesi’nde başarılı sonuçlar vermektedir.

Her orkide türü salep üretimine uygun değildir.

Beyaz, açık pembe ve mor tonlara sahip alt türlere ayrılır.

Bu alt türlerin her biri farklı verim, aroma ve kalite karakteristiklerine sahiptir.

Yanlış tür seçimi, üretimin tamamen başarısız olmasına yol açabilir.

DİKİM MODELLERİ ve ÜRETİM SÜRECİ

Dikim Modelleri

Salep üretimi, doğru yöntem ve doğru zamanlama ile ilerlediğinde kontrollü ve sürdürülebilir bir tarımsal faaliyet haline gelir.

Bu yöntemler, geleneksel üretim modelleridir.

Salep Dikimi Nasıl Yapılır?

Salep Yumru Dikimi

- Nisan–Haziran döneminde çiçeklenme tamamlanır
- Bitki sıcaklıklarla birlikte gelişimini durdurur
- Bu dönemde yumru hasadı yapılır
- Hasat edilen yumrular kontrollü ortamda dinlendirilir
- Eylül–Ekim aylarında yeniden toprağa dikilir

Salep Fidesi Dikimi

- Eylül–Ekim aylarında filizlenen yumrular
- Kasım, Şubat aralığındaki dönemlerde fide olarak dikilir.

TSÜP, planlı, kontrollü ve sürdürülebilir üretim modellerini teşvik etmektedir.

Üretim Sürecinde Dikkat Edilmesi Gerekenler

Salep bitkisi: Organik maddece zengin yapıda daha sağlıklı gelişir,

Aşırı ıslak ve havasız topraklar en büyük risk faktörüdür, bu nedenle üretim alanı seçimi, verim ve kalite açısından kritik öneme sahiptir.

Plansız üretim:

- Verim kaybı, Zaman kaybı, Ekonomik zarar yaratır.

Bu nedenle üretim süreci başlangıçtan itibaren planlanmalıdır.

Toprak Hazırlığı & Üretim Planlaması

Başarılı bir üretim için;

Toprak altı materyallerin doğru ve yeterli kullanımı,
Mineral ve organik desteklerin dengeli planlanması,
Metrekare bazlı doğru dikim ve ürün planlaması gereklidir.

Yanlış veya eksik toprak hazırlığı, üretimde karşılaşılan en büyük risklerden biridir.

BAKIM · HASAT · SAKLAMA

Salep üretiminde süreç yalnızca dikimle sınırlı değildir.

- Ara bakım uygulamaları
- Hasat zamanı ve yöntemi

Ürünlerin uygun koşullarda saklanması verimliliği doğrudan etkiler.

Acil durum senaryoları önceden planlanmalıdır.

- Aşırı kuraklık,
- Aşırı yağış,
- Soğuk ve riskli bölgelerde örtü altı sistemler gibi senaryolar planlı şekilde değerlendirilmelidir.

Tüm teknik detaylar, yazılı ve planlı şekilde üreticiyle paylaşılır.

KÂRLILIK, TALEP & NEDEN ŞİMDİ?

Pazar ve Fiyat Gerçeği

Salep yetiştiriciliği, doğru bilgi ve planlama ile ilerlediğinde yüksek katma değerli ve sürdürülebilir bir tarımsal üretim modelidir.

Güncel piyasa verileri ve üretim potansiyeli, bu alanın neden giderek daha fazla ilgi gördüğünü açıkça ortaya koymaktadır.

Güncel Piyasa Değerleri (2025–2026)

Salep yumru fiyatları: 3.000 – 3.500 TL / kg'a kadar

Salep fidesi fiyatları: 2.500 – 3.000 TL / kg

Bu fiyat aralığı, salep ürününün tarımsal üretimler içinde neden özel bir konumda olduğunu göstermektedir.

VERİM GERÇEĞİ

Salep üretiminde verim, kullanılan yöntem ve üretim ortamına göre değişkenlik gösterir.

Doğal ortamda: 1 yumrudan en az 2–3 yeni yumru

Kültür ortamında (doğru toprak + doğru besleme):
1 yumrudan 3–4 yeni yumru

Ortalama verim:

1 kg ürün → kültür ortamında yaklaşık 3 kg seviyelerine ulaşabilir.

Türkiye Salep Üreticileri Portalı
turkiyesalepureticileri.com

Bu veriler, güncel piyasa fiyatlarıyla değerlendirildiğinde salep yetiştiriciliğinin yüksek kârlı ve ölçeklenebilir bir üretim modeli sunduğunu net biçimde göstermektedir.

NEDEN ŞİMDİ?

Arz açığı halen çok yüksektir,

Talep istikrarlı şekilde artmaktadır,

Geç kalmak, pazara daha geç girmek anlamına gelir,

Doğru üretici için zaman avantajı bugün başlamaktadır,

Salep üretimi; kısa vadeli kazançtan ziyade, uzun vadeli ve sürdürülebilir bir üretim alanı olarak değerlendirilmelidir.

Salep üretimi:

- Sabır ister
- Bilgi ister
- Sistem ister

Bugün doğru adım atan üreticiler, gelecekte pazarda avantajlı konuma geçecektir.

Geç kalınan her dönem, rekabet gücünü azaltır.

GÜVEN & SİSTEM

TSÜP Modeli

TSÜP ile,

Şeffaf Yapı • Birlik Modeli • Kontrollü Süreç

TSÜP, üreticileri, tedarikçi firmaları ve birlik–kooperatif yapılarını tek çatı altında buluşturan,

Türkiye’de bu alanda kurulmuş ilk ve tek lisanslı dijital organizasyon modelidir.

TSÜP’ün temel yaklaşımı satış yapmak değil,

Doğru üretimi, güvenli süreci ve sürdürülebilir kazancı organize etmektir.

BİRLİK & KOOPERATİF MODELİ

Resmî denetim, Kayıtlı süreç, Şeffaf yapı, Faturalı süreç

Birlik–kooperatif sistemiyle ilerlenen bölgelerde tüm süreçler:

- İl / İlçe Tarım Müdürlükleri kontrolünde
- Kayıtlı ve izlenebilir şekilde
- Resmî mevzuata uygun olarak yürütülür.

Bu yapı sayesinde:

- Üretici yalnız kalmaz
- Süreç kişilere değil, kurumsal yapıya bağlı ilerler
- Güven ve şeffaflık sağlanır

TSÜP sisteminde, Şeffaf Ödeme Sistemi,

- Şahsi hesaplara ödeme alınmaz
- Ödemeler birlik ve kooperatiflerin resmî banka hesaplarına yapılır.

Ödeme sonrasında: Faturalama süreci başlatılır Sevk ve teslim planı birlik talimatıyla netleştirilir.

Bu sistem; İzlenebilirliği Hukuki güvenliği Üretici ve alıcı arasındaki dengeyi koruma altına alır.

Kontrollü Alım & Satım

TSÜP bünyesinde, platforma bağlı üretici firmalar aracılığıyla temin edilen ürünler için kontrollü satış ve alım planlaması yapılabilmektedir.

Bu kapsamda:

- Üretim süreci ve kalite kriterleri doğrudan kontrol edilir
- Ürünlerin pazara sunulması güvenli şekilde organize edilir
- Gerekli durumlarda satış süreçlerine doğrudan aracılık edilir

TSÜP

Bu yapı, üreticinin ürününü belirsizlik yaşamadan, daha güvenli ve öngörülebilir bir satış sürecine dahil etmesini amaçlar.

Güvenli Sistem = Sürdürülebilir Kazanç

TSÜP modeli;

- Kısa vadeli kazanç vaatleri üzerine kurulmaz
- Plansız büyümeyi teşvik etmez
- Üreticiyi riskle baş başa bırakmaz

Amaç; Üreticiyle birlikte büyüyen şeffaf, kontrollü ve sürdürülebilir bir ekosistem oluşturmaktır.

SALEP TOZU & KULLANIM ALANLARI

Salep Tozu Nerelerde Kullanılır?

Salep tozu yalnızca sıcak içecek değildir.

Doğal bir stabilizatör olarak kullanılır.

Kullanım alanları:

- Dondurma
- Pastacılık
- Gıda sanayi
- İlaç ve kozmetik

Bu çeşitlilik, salep ürününün pazar gücünü artırır.

MODEL & ÖLÇEK

Üretim Ölçeği

Salep üretimi:

- Küçük ölçekle başlayabilir
- Zamanla büyütülebilir

Herkes için tek bir model yoktur.

Doğru model, üreticinin imkânlarına göre belirlenir.

TSÜP
Türkiye Salep Üreticileri Portalı
turkiyesalepureticileri.com

SONUÇ

TSÜP ile Yolculuk

Salep üretimi, kısa vadeli bir kazanç alanı değil bilgiyle büyüyen bir yolculuktur.

TSÜP, bu yolculukta üreticinin yanında duran dijital bir koordinasyon platformudur.

Türkiye Salep Üreticileri Portalı – TSÜP

Ürün satan bir yapı değil; üretimi, satışı ve kazancı sistemleştiren bir organizasyondur.

TSÜP'ün önceliği;

Doğru bilgi, Doğru üretim ,Sürdürülebilir kazanç yaklaşımını kalıcı bir üretim modeline dönüştürmektir.

NEYİ AMAÇLIYORUZ?

- Doğru bilgiyle yola çıkan üreticiler
- Planlı ve bilinçli üretim
- Güvenli ve şeffaf pazar yapısı
- Uzun vadeli, sürdürülebilir kazanç oluşturmayı amaçlıyoruz.
- Sadece ürün satmayı
- Kısa vadeli kazanç vaatlerini
- Plansız ve kontrolsüz büyümeyi amaçlamıyoruz.

Gerçek Tablo Net

Türkiye’de salep iç piyasası bugün yalnızca %18,90 seviyesinde karşılanabilmektedir.

Bu da yaklaşık %80’lik ciddi bir arz açığı anlamına gelmektedir.

Bu açığı kapatmanın yolu; daha fazla üretici değil, doğru üreticilerle birlikte büyümeştir.

TSÜP koordinasyonunda;

- Üretici yalnız kalmaz,
- Sistem içinde kontrollü şekilde büyür,
- Kazanç süreklilik kazanır

Salep yetiştiriciliği; tek seferlik bir kazanç modeli değildir,

Doğru bilgi – Doğru üretim – Doğru pazar yaklaşımıyla uzun vadede büyüyen bir üretim alanıdır.

TSÜP’ün hedefi; üreticilerle birlikte paralel büyüyen, güvenli, planlı ve sürdürülebilir bir salep üretim ekosistemi oluşturmaktır.

Sorun satış değil, üretimdir.

Sıkça Sorulan Sorular (SSS)

S1 – Salep her bölgede yetişir mi?

Evet. Ancak toprak yapısı, nem ve drenaj doğru ayarlanmalıdır. TSÜP bu konuda bölgeye özel yönlendirme sağlar.

S2 – Küçük alanda başlamak mantıklı mı?

Evet. Birçok üretici deneme ölçeğiyle başlayıp kademeli büyümüştür.

S3 – Ürünü kime satacağım?

Birlik, platform ve üretici firmalar aracılığıyla satış kanallarına erişim sağlanır. Ayrıca platforma gelen taleplere aracılık edilir.

S4 – Alım garantisi var mı?

TSÜP üzerinden temin edilen ürünler, belirli koşullarla alım modeli kapsamındadır. Bölgeye göre değişkenlik gösterir.

Sıkça Sorulan Sorular (SSS)

S5 – Salep zor bir ürün mü?

Hayır. En büyük risk aşırı ıslak toprak ve yanlış materyal kullanımımızdır. Doğru yönlendirmeyeyle risk minimize edilir.

S6 – Ne zaman kazanç başlar?

İlk yıldan itibaren yumru çoğalması başlar. Karlılık orta vadede artarak devam eder.

S7 – Salep yetiştiriciliği iş modeli yasal mı?

Evet. Salep Yetiştiriciliği, T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü izniyle ilerlemektedir.